

végbement (decemberi) árverése 85.000 koronát eredményezett; ahol egy-egy tiz-drachma drbért (kyom, syrakusai vésnöktől valóért) 6000 koronánál is többet adtak! És a régi művészetet csak úgy keresik, mint az újat: festményt, rajzot, sokszorosított képet, műipari tárgyat és szoborművet. Nemrég Londonban egy kínai vázáért 4410, egy XIV. Lajos korabeli óráért 4000, egy faragott faládáért (Tudor) 3450, egy drezdai porcellánszobrocskáért 1850, egy Höchstból való csoportért 2015 koronát fizettek stb. — New-Yorkban a Mendelssohn-hallban legutóbb J. Breton képéért (mákgyűjtés) 19.200 koronát adtak. Londonban, régi könyvek eladásáról főlemlítésre érdemes, hogy egy Shakespeare, régi, de nem egész kiadásáért 870 és 1360 koronát, egy Dickensért (1844-ből) 700 koronát, és ugyanott egy Sheraton-féle mahagoni könyvszekrényért 5400 koronát adtak. — Ezeket a viszonyokat teszi szóvá B. L. Dighton egyik angol újságban, s ez alkalommal érdekes részleteket mond el. Szintén úgy véli, hogy jelenleg a műtárgyak iránt nagy a kereslet. Bútorokért, képekért a korábbi áraknak 4–5-szörösét fizetik; s például egy kiváló esetet említ: egy Chippendale íróasztal, amely azelőtt 4–500 korona volt, ma 19.200 koronáért kelt el, de vevője mindjárt 48.000 koronáért adott túl rajta! Eredetileg 700–800 korona értékű mezzotinto-lapokért ma ezeket fizetnek. Ez a nagy kereslet Angliában is újabb keletű, s alighanem az angol művészi ipar tekintélyével függ össze. Anglia azelőtt főleg idegen régiségeket importált, ma ellenben új dolgokat exportál. Hogy ily viszonyok között az utánzásnak és a nagy stílusban úzó hamisításnak tág tere nyílik, az kétségtelen. Régi bútorokat a csalódásig híven utánoznak, hogy az eredetektől meg sem lehet különböztetni; a régi angol porcellán oly ritka lett, hogy a keresletet úgyszólván csakis a hamisítványok elégítik ki. A hamisítványoknak egész tárházai vannak nagyobb városokban; de söt kastélyokban, falukban, parasztházakban is eredeti régiek helyett az utazónak hamisítványoktól kell óvakodnia. Nem neveléses-e, hogy angol neves festőknek, például Morlandnak másolatait évenként százával szállítják Angliába Hollandiából? — A francia Rouen a régi órák hamisításán kívül, főleg empire-korabeli bútorok hamisításával foglalkozik, s belőlük annyit szállít, hogy velők 50 napoleoni palota bútorzata telne. — Az állandóan napirenden lévő művészi hagyatékok árverezése jelenleg és a legközelebbi jövőben is élénken foglalkoztatja a műgyűjtő köröket: legközelebb Bécsben, Berlinben, Amsterdamban, Bonnban, Kölnben, Münchenben, Aachenben tartanak árveréseket. — Külföldön, Párisban, Londonban különben a régiség és műkereskedés más alakot kezd ölteni. A nagy kereskedők nem nyílt üzletet tartanak, hanem teljesen berendezett házzal bírnak, ahol a vevőket fogadják. Vannak házak, ahol százazrek és milliók vannak összehalmozva. — A forgalom élénkítését a tolvajlások szaporodása is megvilágíthatja. A Toscanában előfordult tolvajlások statisztikáját közli a Tribuna, s összesen 85 lopásról számol be. Többnyire Della Robbiák vesztek el. — A scherrebecki szövőiskola, amely néhány év előtt feloszlott, most annyiban megint folytatja működését, amennyiben az ottani vezetőnő a maga iskolájában hasonló működést fejt ki. — Külföldi rovatunkat mindig a holtak emlékével zárjuk be. Párisban, a díszítő festményei révén ismeretessé lett Philippe Chaperon 84 éves korában meghalt. Művei közül több a nagy operában és színházakban láthatók. — Ugyancsak Párisban halt meg a nálunk is legalább névleg ismert Rudolf Julian, aki festőiskolája által tett szert jó hírnévre. — Kiváló művészt vesztett el a tájképfestészet Theodor Verstraetenben, aki 57 éves korában halt meg Antwerpenben. — Hasonló nagy vesztesége van a tudománynak Otto Benndorf halála által, aki mint a klasszikai régészet tudós művelője hazájának (Ausztriának) határain túl is elismert egyéniség volt.

SZAKIRODALOM.

BIEDERMEIER-MOTIVE. Entworfen von H. Com-ploj. 12 színesnyomású tábla. Bécs, kis fol. Ára 10 Márka.

Biedermeier-motívumok gyűjteménye ez, amely a gyakorlatot szolgáltni volna hivatva. Ezt a feladatot azonban csak részben lesz képes teljesíteni. Egyrészt azért, mert, bár szellemben a részletek, motívumok az igazi Biedermeier-stílust megközelítik ugyan, mégis invenció dolgában sem nem jelentékenyek, sem nem elég művésziességek. Igen nehéz dolog a régi stílusnak az újabb szükségletek szemmel tartásával való felelevenítése és úgy mint jelen esetben új motívumoknak — hozzáteszem — használatra szánt részleteknek kidolgozása és tervezése. Díszítő „jellege” lehet a motívumnak, de használhatóságát ez még nem biztosítja, s ez az, ami a kiadványnál különösen szembeötlő. A művésznek, aki maga tervez és alkot, ilyen gyűjtemény nem kell; hasznát csakis a gyakorlati iparos venné — ha benne megfelelő, kész dolgot találna; de csakis ebben az esetben; mert díszítő jellegű motívumoknak az ő maga igényeinek megfelelő átalakítására ő bizony nem vállalkozik. De van ezenkívül egy másik megjegyzésem is; ez magára a stílusra vonatkozik. A Biedermeiernek nevezett stílusnak a modern áramlatba való belevonása oly sajátos módon történt, hogy egyenesen érthetetlen. Mert ugyanis a „modern” törekvések, amelyek kimondott határozottsággal elleneztek a régit s még inkább annak fölevenítését, angol példákön és kiválóan a saját eredményeiken fölbuzdulva fölismerék, hogy azok az újabban fölfedezett művészeti elvek, amelyek közül csakis az igazi anyag művészi felhasználását említem, egy másik stílusban, a Biedermeierben is megvannak illetőleg megvoltak, s nem késtek az elátkozott, kicsúfolt és nevelésessé tett szegény Biedermeiert újra nemesi rangra emelni, méltónak ítélve őt ezzel arra, hogy újra éljen. Csakhogy — bár senki sem lehet proféta — mégis már most is látható, hogy ez az alkalmi fölevenítés is csak időleges jelenség, s nem fog soká tartani. A benne rejlő művésztanulságokat nem a fölevenítéssel fordítjuk hasznunkra, hanem újabb művészi feladatainknál való okos fölhasználásával. Ebben pedig — hogy kiadványunkra visszatérjek — a nyújtott anyag nem lehet segítője a gyakorlatnak. — Mindezt nem éppen e kis jelentéktelen munkára való céllal említem föl, hanem az utóbbi időben minduntalan felmerülő Biedermeier-hajlamoknak láttára. Könyveink, — azaz a németek, — a bútorok, ékszerek, üvegek, szövetek, ruha, képrámák, órák és kiadványok annyira belevinnének ebbe a stílusba, hogy az új törekvések, áramlatok közepette ez a dolog már kezd egy kis komikus ízűvé lenni. — Tehát: kevesebb Biedermeiert és többet a magunkéból, a magunk jelenéből. Ezt pedig különösen hazai magyar művészi iparunk érdekében tartjuk szem előtt, hogy ne legyünk mindennek mindenkor hű utánzóit és engedékeny követői.

CSIZIK GYULA.